

Ο Παλμός των Μηλιωτάδων

Ε.Η.Μ.
Μέγαρο Παρασκευοπούλου 4
454 44 ΙΩΑΝΝΙΝΑ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΜΗΛΙΩΤΑΔΩΝ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

ΕΤΟΣ ΣΤ' ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 67, ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 1989 Τυχ. Δ)νοη: 455 00 Μηλιωτάδες Ιωαννίνων
ΤΗΛ. (0656) 31244, 31376, (0651) 76734, 36909

Η ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΤΟΥ ΔΕΜΑΤΙΟΥ ΤΟ 1912

του Γεωργίου Κ. Αγγέλη

Ήταν δειλινό στις 5 Οκτωβρίου του 1912. Πήγαινα με τη μητέρα μου τον ανήφορο προς το χωριό. Τότε άκουσα πυροβολισμούς κατά μήκος του ποταμού Αράχθου. Οι Έλληνες αντάρτες, ο καπετάν Πουτέτσας βάραινε τα τουρκικά φυλάκια. Την άλλη μέρα βγήκε ο τουρκικός στρατός και έκαψε το χωριό μας.

Το χωριό Δεμάτι τότε είχε 70 σπίτια συγκεντρωμένα. Το σχολείο το οποίο ήταν κοντά στην εκκλησία του Αγίου Νικολάου είχε κτισθεί το 1889 με χρήματα του Επισκόπου Χρυσάνθου Πενταπόλεως. Ήταν σχολείο με όλα τα σύγχρονα μέσα. Εκεί έμαθα την αλφαβήτα. Ο αείμνηστος Πενταπόλεως άφησε και κληροδότημα και έπαιρνε η Κοινότητα 22 λίρες το χρόνο και πλήρωνε το δάσκαλο επί Τουρκοκρατίας. Αυτό το σχολείο λέγονταν Χρυσάνθειος Σχολή και όχι το νέο σχολείο σχεδίου Π, το οποίο έγινε το 1929. Αυτό έγινε με έρανο από τους χωριανούς μας στην Αμερική και τους εδώ χωριανούς, με έρανο αναλόγως της δύναμews του καθενός και προσωπική εργασία. Έβαλε και το Δημόσιο τις μισές δαπάνες. Ήταν πολύ καλό σχολείο, αλλά δεν το χαρήκαμε. Το έκαψαν οι Γερμανοί με την κατοχή το 1943.

Αλλά ας συνεχίσω με τον πόλεμο του 1912. Στις 5 Οκτωβρίου το βράδυ αυτό δεν ησύχασε κανένας στο χωριό μας. Ήρθε άνθρωπος και ειδοποίησε ότι οι Τούρκοι αύριο θα κάψουν τα χωριά, Δεμάτι, Περιστέρι και άλλα. Συγκέντρωσαν τα ζώα και ό,τι εί-

χαν πολύτιμο και το πρωί φύγαμε με τα ζώα μας τον ανήφορο προς τα βουνά της Πίνδου.

Γυρίσαμε έπειτα από δυο μέρες κρυφά και λίγοι - λίγοι. Βρήκαμε τα καμμένα σπίτια που κάπνιζαν. Όσα σπίτια ήταν στο χωριό συγκεντρωμένα τα έκαψαν όλα.

Από τον Οκτώβριο του 1912 ως τις 21 Φεβρουαρίου 1913 η ζωή ήταν αφόρητη. Περιπλανώμασταν στα χωριά Γότιστα, Βοτονόσι, Ανθοχώρι μέχρι Χαλίκι.

Την άνοιξη του 1913 πήγα στο σχολείο στην ύπαιθρο. Το Σεπτέμβριο μας βάλανε σ' ένα Κουστέκι, που μάζευαν το δέκατο. Αυτό είχε μείνει από τη φωτιά. Εκεί μάθαμε γράμματα, χωρίς θρανία και χωρίς τραπεζία, οκλαδόν. Είχε το χωριό μας 60 παιδιά. Εκεί ήταν το σχολείο από το 1913 ως το 1929 που έγινε το μεγάλο σχολείο σχήματος Π.

Οι κάτοικοι του χωριού μας άρχισαν και έφτιαχναν κατοικίες σε απομονωμένες θέσεις και βρίσκεται ακόμα αραιοκατοικημένο το χωριό μας.

Μετά το 1914 όλοι οι νέοι, όσοι κρατούσαν όπλα, επιστρατεύθηκαν, μέχρι το 1922. Το χωριό μας ρήμαξε. Λίγα γεροντάκια υπήρχαν και οι γυναίκες με τα παιδιά. Το 1917 έγινε αποκλεισμός και πείνα, αλλά ήταν μικρής διάρκειας (50 ημέρες). Μεσολάβησε ο θέρος του σιταριού. Ήλθαν και Ιταλικά στρατεύματα εδώ στην Ήπειρο. Κάθισαν 3 μήνες περίπου και έφαγαν 70 βόδια από το χωριό μας.

Το 1922 έγινε η κατάρρευση της Μικράς Ασίας

και ήλθαν όλοι οι επιστράτοι. Τότε η κυβέρνηση απαλλοτρίωσε όλα τα τσιφλίκια καθώς και τις Μηλιωτάδες.

Οι Μηλιωτάδες ήταν τσιφλίκι τουρκικό. Το κατείχαν δυο Μπέηδες. Το 1909 το νοίκιασε από τους Μπέηδες ο Χρήστο Θύμιος, ήταν Μουχτάρης του χωριού. Τότε ήλθαν πολλοί χωριανοί μας και έπιασαν χωράφια με ήμορο 40ο)ο νοίκι στους Μπέηδες.

Έπειτα από 3 χρόνια το εγκατέλειψε ο Μουχτάρης και το νοίκιασε ο Γεώργιος Παπαθύμιος ή Οικονόμου και το κράτησε μέχρι το 1924 που έγινε η απαλλοτρίωση.

Αυτός και ο Γιάννης Β. Μπαζαλέκος κολάκευαν τους Μπέηδες και τους έδιναν τα ήμορα οι αγρότες και τα πωλούσαν. Έπειτα έγινε Συνεταιρισμός Ακτημόνων Καλλιεργητών και το διαμοίρασαν στους ακτήμονες.

Υποφέραμε όλα αυτά τα χρόνια. Μας πιέζαν οι Μπέηδες με το δάσος. Το δήλωναν στο Δασαρχείο, ώσπου αποφασίσαμε και το αγοράσαμε για τις ανάγκες των κατοίκων των Μηλιωτάδων και όχι για εμπόριο.

Οι κάτοικ οι ήταν προοδευτικοί, τόσο οι πατέρες μας όσο και οι νεώτεροι. Επραγματοποιήθηκαν τα όνειρά μας σε όλους τους τομείς. Πλην όμως η νεολαία έχει ροπή προς την αστυφιλία. Αντιμετωπίσαμε όλα τα προβλήματα με ψυχραιμία και καρτερικότητα: Οριστική διανομή, Δημοτικό Σχολείο, Αρδευτικό Ξηροκάμπου, Υδραγωγείο, Αγορά δάσους και πολλά άλλα, Εκκλησίες και Γυμνάσιο. Για όλα αυ-

τά να είμαστε υπερήφανοι και ικανοποιημένοι τόσο οι νέοι, όσο και εμείς οι υπερήλικες για την πρόοδο του χωριού μας. Επραγματοποιήθηκαν τα όνειρα των πατέρων μας.

Σας ευχαριστώ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Κ. ΑΓΓΕΛΗΣ

Η ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

Τα σχολεία του χωριού μας ξεκίνησαν φέτος τη νέα σχολική χρονιά με τις καλύτερες προοπτικές αφού το Δημοτικό Σχολείο λειτουργεί ως διθέσιο και το Γυμνάσιο εγκαταστάθηκε στο καινούργιο κτίριο που πρόσφατα ανεγέρθηκε.

Το Σχολείο Μηλιωτάδων λειτουργεί ως διθέσιο μετά την απόφαση των γονέων του Δημοτικού Σχολείου Βοτανσαίων, να μη λειτουργήσει το σχολείο με λίγους μαθητές και να στείλουν τα παιδιά τους στους Μηλιωτάδες.

Το Γυμνάσιο στεγάζεται πια στο καινούργιο κτίριο, του οποίου έχουν περατωθεί οι εργασίες. Το κτίριο δεν έχει όμως ακόμα παραδοθεί από τον αρμόδιο εργολάβο στην Κοινότητα και υπάρχουν μικροεκρεμότητες, οι οποίες πρέπει να εξετασθούν, όπως η λειτουργία του καλοριφέρ κλπ. Επίσης πρέπει να γίνουν τα εγκαίνια του κτιρίου και γι' αυτό πρέπει να φροντίσει η Κοινότητα ώστε να γίνουν όσο το δυνατό συντομότερα.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

1. ΓΙΑΝΝΙΝΑ: Η Αλέκα και ο Γιώργος Κ. Κίτσιος αποχτήσαν κορίτσι.
2. ΓΙΑΝΝΙΝΑ: Η Λόλα και ο Γιάννης Ν. Αγγέλης αποχτήσαν κορίτσι.
Να τους ζήσουν!

ΒΑΦΤΙΣΕΙΣ:

1. ΔΕΜΑΤΙ: Στις 10 Σεπτεμβρίου η Βασιλική και ο Δημήτριος Π. Παπαχρήστος βάπτισαν το αγοράκι τους. Ο ανάδοχος του χάρισε το όνομα Κων/νος.
2. ΗΠΑ: Η Τζοάνα και ο Ιωάννης Δ. Ξήτας βάπτισαν το κοριτσάκι τους. Ο ανάδοχος του χάρισε το όνομα Αλεξία.
Να τους ζήσουν!

ΓΑΜΟΙ

ΑΘΗΝΑ: Στις 23 Σεπτεμβρίου έγιναν οι γάμοι του Σταύρου Ι. Μανιώτη, γιου της χωριανής μας Σταυρούλας Αλκ. Αγγέλης και της Γεωργίας Στούμπου από την Αθήνα.
Να ζήσουν ευτυχισμένα:

ΜΝΗΜΟΣΥΝΑ

ΜΗΛΙΩΤΑΔΕΣ: Στις 3 Σεπτεμβρίου ετελέσθη ετήσιο μνημόσυνο στη μνήμη της Ελένης Αν. Μπότσαρη.
Αιωνία της η μνήμη!

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΕΛΕΣΗΣ

ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΥ

Στον Ιερό Ναό Αγίου Νικολάου ενορίας Δεματίου τελούμε ανακομιδή των οστών και μνημοσύνου στις 15 Οκτωβρίου 1989 εις μνήμην και υπέρ αναπαύσεως των ψυχών Ιερέως Κων. Χ. Παπαχρήστου και της Πρεσβυτέρας του.

ΤΑ ΤΕΚΝΑ

Ιερέας Πέτρος Κ. Παπαχρήστος
Γιαννούλα Λεων. Αγγέλης
Δέσποινα Αθ. Σκέντου

ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΣΤΟ ΣΥΛΛΟΓΟ

Ευάγγελος Λάμπρης 5.000
Ιωάννης Μανιώτης 5000
Γεώρ. Δ. Μπαζαλέκος 10000
Κων/νος Μπέλλος 5000

Ευθύμιος Μιχ. Οικονόμου
10.600 δρχ

Κατερίνα Νόλα 5000
Χρήστος Δ. Ξήτας 5000
Γεώργιος Κ. Ξήτας 5000
Αντώνιος Ντάφης 1000
Αριστέιδης Π. Οικονόμου 5000 δρχ.
Ιερέας Χρήστος Λαγός 5000
Ιωάννης Μπαρμπαλιός 6.400 δρχ.

Βασίλειος Γ. Αγγέλης (Δ. Γερμανία) 6.900
Αικατερίνη Πουλάκου 4.800
Αριστέιδης Γ. Αγγέλης 5000
Γεωργίτσα Αλκ. Αγγέλης 5000 δρχ.
Δημήτριος Ι. Τσικουράς 5000 δρχ.
Κων/νος Αλκ. Αγγέλης 4000
Κων/νος Β. Π. Οικονόμου 4.800 δρχ.
Ηλίας Ν. Κίτσιος 8000

ΝΕΟΙ ΦΟΙΤΗΤΕΣ

Οι παρακάτω χωριανοί μας εισήχθησαν φέτος στα ΑΕΙ —ΤΕΙ έπειτα από εισαγωγικές εξετάσεις:

1. Βασιλική Ι. Κατσέφτη: Νομική Αθήνας.
2. Νεκταρία Β. Ξήτα: Ιατρικό εργαστήριο Λάρισας.
3. Δημήτρα Απ. Παπαχρήστου: Μαθηματικό Θεσσαλονίκης.

Συγχαρητήρια και καλή φοίτηση!

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Εκ μέρους της οικογένειας του αιμνήστου ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Ν. ΠΑΠΠΑ θέλουμε να ευχαριστήσουμε θερμώς τους συγγενείς, φίλους και συμπατριώτες που παρευρέθηκαν την 20ην Αυγούστου εις το μνημόσυνο του αιμνήστου συζύγου, πατρός και παππού Δημήτρη Ν. Παππά εις τον Ιερόν Ναόν Αγίου Νικολάου Δεματίου.

Ευχαριστούμε επίσης τον συγχωριανόν μας Διδάσκαλον κύριον Ιωάννην Μάνθον, δια το ωραίον διδακτικόν κήρυγμα της ημέρας και δια τον επιμνημόσυνον λόγον του, που τόσο ωραία έθεσε για την ζωήν του αιμνήστου Δημήτρη Παππά. Ευχαριστούμε όλους που είχαν την καλοσύνη και μας βοήθησαν στην προπαρασκευή και την όλην ετοιμασία του μνημοσύνου.

Με ειλικρινή αγάπη
Η σύζυγος Αναστασία Δ. Παππά, Τα τέκνα Χρήστος, Νικόλαος, Βασιλική και Γιαννούλα

ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΕΓΕΡΣΗ Ι. ΝΑΟΥ ΑΓΙΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΜΗΛΙΩΤΑΔΩΝ

Δημήτριος Θεοδώρου 5000
Μαρία Γ. Κούλα 2000
Ναπολέων Κωνσταντινίδης 10.000 δρχ.
Χρήστος Δ. Τσικουράς 5000 δρχ.
Ιωάννης Μπαρμπαλιός 5000 δρχ.
Γεώργιος Ζιάβρας 10.000
Ελευθέριος Αγγέλης 5000
Μουσικό συγκρότημα Τ. Μπάου Γ. Γατσέλου 10000
Ευαγγελία Μαρτέκη (Εύβοια) 2000 δρχ.
Χριστόφορος Κούτρας (2η φορά) 5000 δρχ.

Πωλήσεις ακινήτων

Πωλείται εις θέσιν Καβάδι (Κοινότητας Δεματίου) έκτασις τεσσάρων (4) ή και οκτώ (8) στρεμμάτων κατάλληλον δια κτηνοτροφική ή βιοτεχνική επιχείρηση.

Επικοινωνεί με κεντρική λεωφόρον δια αυτοκινητοδρόμου. Ωσαύτως δύναται ποτισθή δια αντλήσεως ύδατος εκ του παρακοιμένου ποταμού.

Πληροφορίες απ' ευθείας με ιδιοκτήτη.
Τηλ. 7212759
ΑΘΗΝΑ

Πωλείται εις το κέντρο της Κοινότητος Δεματίου (20 χλ. από την πόλη των Ιωαννίνων) οικόπεδον τεσσάρων (4) στρεμμάτων, ιδεώδες για ανέγερση οικίας ή δια δημιουργίαν βιοτεχνικής ή τουριστικής επιχείρησης. Υψόμετρον 1000 μέτρα. Διαθέτει νερό, ηλεκτρικό και καθημερινή επικοινωνία δια αυτοκινητοδρόμου.

Πληροφορίες απ' ευθείας με ιδιοκτήτη.
Τηλ. 7212759
ΑΘΗΝΑ

ΟΙ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΑΝΕΓΕΡΣΗΣ Ι. ΝΑΟΥ ΑΓΙΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ

Το Εκκλησιαστικό Συμβούλιο και ο Σύλλογος Ανέγερσης Ι. Ναού Αγίου Αθανασίου ανέθεσαν τις εργασίες χτισίματος των τούβλων του νέου Ι. Ναού στον Πετριώτη Αθανάσιο Ζόμπρα.

«Ο ΠΑΛΜΟΣ ΤΩΝ ΜΗΛΙΩΤΑΔΩΝ»

Μηνιαία Έκδοση του Πολιτιστικού Συλλόγου Μηλιωτάδων Ζαγορίου.

Υπεύθυνος έκδοσης: ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

1. Βασίλης Κ. Σπύρου
2. Δημήτριος Ι. Τσικουράς
3. Ηλίας Δ. Κίτσιος
4. Δημήτριος Β. Οικονόμου
5. Νικόλ. Δ. Μπαζαλέκος

υπεύθυνος Τυπογραφείου
ΚΑΜΗΝΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Εσωτερικού δρχ. 1000
Εξωτερικού δολ. 20
Μάρκα 30

Τα ενυπόγραφα άρθρα δεν ΕΚΦΡΑΖΟΥΝ ΚΑΤ' ΑΝΑΓΚΗ και τις απόψεις της Εφημερίδας ή του Συλλόγου.

Σύνταξη - Επιμέλεια ύλης: ΒΑΣΙΛΗΣ Κ. ΣΠΥΡΟΥ

ΣΤΕΙΛΤΕ ΤΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΣΑΣ
ΒΟΗΘΗΣΤΕ ΝΑ ΚΑΝΟΥΜΕ
«ΤΟΝ ΠΑΛΜΟ ΤΩΝ ΜΗΛΙΩΤΑΔΩΝ»
ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΣΥΓΧΩΡΙΑΝΩΝ
ΓΡΑΨΤΕ ΝΕΟΥΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΕΣ

ΤΑ ΓΗΡΑΤΕΙΑ

Τα γεράματα παιδιά

μάραναν τη λεβεντία

μάραναν τα παλληκάρια

και γινήκαν γεροντάκια.

Αυτά μάραναν και μένα

με τα νιάτα τα γραμμένα

Μάραναν τις λυγρές

κοντούλες και μελαχροινές

μαυρομάτες και ξανθές

και γινήκανε γριές.

Το χειμώνα μες στο τζάκι

κάθονται με τα εγγονάκα

και τους λεν παραμυθάκια.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Κ. ΑΓΓΕΛΗΣ

ΑΚΑΤΟΡΘΩΤΑ

Να υπόσχεσαι πολλά είναι εύκολο,
να πράξεις όσα υπόσχεσαι είναι ακατόρθωτο..

Να σε ακούνε όλοι να τους μιλάς, για σένα εύκολο,
να τους ακούς όλους μαζί να σου μιλάνε ακατόρθωτο.

Να ζητάς από όλους κάτι είναι εύκολο,
να δίνεις σε όλους λιγώτερο ακατόρθωτο.

Να είσαι καλός μαθητής είναι δύσκολο,
να είσαι καλός δάσκαλος ακόμη πιο δύσκολο.

Πώς μπορείς να πιστέψεις ότι όλοι σε ακούσανε,
αφού εσύ κανέναν δεν άκουσες.

Να ξέρεις πολλά δεν ωφελεί,
να διδάσκεις λιγότερα είναι χρήσιμο.

Αφού ξέρεις, είσαι ανήμπορος,
γιατί υπόσχεσαι βοήθεια.

Μη ζητάς αυτό που δε δίνεις.

Αν είσαι φτωχός και δεν έχεις να φας το ξέρεις,
αν είσαι πλούσιος και κάνεις δίαιτα υποφέρεις.

Αν έχεις φτερά δεν χρειάζεσαι αέρα.

Σιγητές που περάσανε μην τις γυρεύεις.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΤΑΠΑΡΟΥΝΑΣ

Φυτεία με δεντρύλλια

στην περιοχή Γότιστας

Φυτεία ινδικής κάνναβης από 80 δεντρύλλια, καλλιεργούσε σε δασώδη περιοχή της Γότιστας Ιωαννίνων ο Μπατάλας Κων/νος του Παύλου, 37 χρονών, από τα Τρίκαλα, ελαίοχρωματιστής.

Ο Μπατάλας εντοπίστηκε από άντρες του τμήματος Ασφάλειας Ιωαννίνων, την ώρα που πήγε να μαζέψει τα δεντρύλλια. Καταδικώχτηκε, αλλά δεν έγινε δυνατό να συλληφθεί, γιατί τράπηκε σε φυγή, επωφελούμενος το σκοτάδι και τη δασώδη και δύσβατη γύρω περιοχή.

Οι αστυνομικοί παρακολουθούσαν από καιρό τη φυτεία, μέρα και νύχτα και περίμεναν αυτόν που την καλλιεργούσε.

Όπως διαπιστώθηκε, από τα 80 συνολικά δεντρύλλια, που καλλιεργούσε, τα

45 τα είχε μαζέψει ο ίδιος κατά το παρελθόν.

Ο Μπατάλας ήρθε με επιβατικό αυτοκίνητο από τα Τρίκαλα στην περιοχή το οποίο έκρυψε σε απόσταση από τη φυτεία. Πήγε με τα πόδια σ' αυτή και μόλις έγινε αντιληπτός εξαφανίστηκε τρέχοντας. Δεν πρόλαβε το αυτοκίνητο, το οποίο έμεινε στα χέρια των αστυνομικών και κατασχέθηκε.

Η φυτεία ξεριζώθηκε, ενώ ο Μπατάλας αναζητείται από την αστυνομία.

ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟΥ ΤΗΛΕΦΩΝΟΥ

Με απόφαση του κρινοτικού συμβουλίου μεταφέρθηκε το κοινοτικό τηλέφωνο που ως τώρα είχε ο Περικλής Σταπαρούνας στα Σελώματα, αφού ο ίδιος πήρε ιδιωτικό, στο σπίτι του Δημητρίου Νικολού.

Λαογραφικά

ΑΡΡΑΒΩΝΕΣ ΚΑΙ ΓΑΜΟΣ

Τα ήθη και έθιμα του χωριού μας που δημοσιεύουμε, γράφτηκαν από τον αιμνήστο Γιώργο Παπαγιάννη από την Πέτρα, όταν αυτός ήταν δάσκαλος στους Μηλιωτάδες το έτος 1938 με τον τίτλο: «Ήθη και έθιμα του συνοικισμού».

Οι αρραβώνες και ο γάμος εις το χωριον τουτο καθώς και εις όλην την κοινοτητα οίενεργουνιο οχι εις ερωτας μεταυ των μελλονυμφων, αλλά κατά τρόπον παλαιον.

Οι γονεις του παιδιού μετά των γονεων του κοριτσιού συνερχονται και συμφωνούν η οχι εις τον γαμον. Υπό του πατρός του κοριτσιού δίδεται προίκα εις τον γαμπρόν, οπου πολλάκις αυτή φθάνει εις τοιούτον σημειον ώστε δεν συγκατατίθενται οι γονεις του παιδιού και δεν έρχονται έτσι εις καμίαν συμφωνίαν.

Πολλάκις δια να δώση ένας γονεύς το κορίτσι του σε έναν άλλον δεν πάει μόνος του, αλλά βάζει τις λεγόμενες προξενήτρες. Άμα συμφωνήσουν λοιπόν αποφασίζεται η ημέρα των αρραβώνων, ήτις είναι συνήθως η Κυριακή. Κατ' αυτήν μαζεύνονται οι συγγενεις του γαμπρού και της νύφης στο σπίτι της νύφης. Στην αρχή χαιρετιούνται και λέγουν «να μας

ζήσουν». Έπειτα παίρνουν δυο κουλούρες, μια της νύφης και μια του νονού και τις βάζουν μαζί. Επάνω στις κουλούρες βάζουν δυο δαχτυλidia, ένα της νύφης και ένα του γαμπρού. Η νουνά του κοριτσιού σταυρώνει την κουλούρα με το δαχτυλίδι της νύφης και το δίδει του γαμπρού. Επίσης παίρνει του γαμπρού το δαχτυλίδι σταυρώνει την κουλούρα και το δίνει της νύφης. Έπειτα κόβονται μαζί οι κουλούρες σταυροειδώς μ' ένα μαχαίρι. Μετά κόβονται κομμάτια.

Κάθονται οι προσκεκλημένοι εις τράπεζαν όπου τρώνουν φαγητά ετοιμασμένα από την ημέραν. Μετά τα φαγητά, η νύφη συνοδευομένη με μίαν άλλη γυναίκα, έχει δίσκο σκεπασμένο με μαντήλι, συνήθως κόκκινον. Επάνω εις τον δίσκον έχει τρία ή τέσσερα ποτήρια κρασί. Παίρνει με τη σειρά τους προσκεκλημένους και τους κερνά, οι δε προσκεκλημένοι αντικερνούν τη νύφη με λεφτά, όσα έχει ευχαρίστηση ο καθ' ένας. Μετά αρχίζουν τα γλέντια.

Από τη στιγμή εκείνη η νύφη δεν παρουσιάζεται μπροστά στο γαμπρό. Αν τον συναντήσει πουθενά κρύβεται.

Η ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥΛΑ

—Πού ήσο Παναγιωτούλα μου τόσον καιρό χαμένη;

—Πήγα να μάσω λάχανα με τ' άλλα τα κορίτσια κι οι κλέφτες με αγνάντευαν από ψηλή ραχούλα και ρίξαν και με λάβωσαν εις το δεξί μου χέρι και στο μικρό μου δάχτυλο που είχα την αρραβώνα.

Η ΒΛΑΧΑ

Βλάχα πλένει στο ποτάμι κι άλλη βλάχα τη ρωτάει βλάχα μ' που ήσο τον χειμώνα και το καλοκαίρι ακόμα.

—Ήμουν μεσ' τα λειβαδάκια στα ωραία χορταράκια.

Τι έτρωγες βλάχα μ' το χειμώνα και το καλοκαίρι ακόμα;

—Όλον τον Μάη έτρωγα τριφύλλι και τον Αύγουστο σταφύλι.

(Από τη συλλογή του Γιώργου Παπαγιάννη)

ΤΟ ΦΕΤΙΝΟ ΠΑΝΗ- ΓΥΡΙ ΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΣΤΟΥΣ ΜΗΛΙΩΤΑΔΕΣ ΔΕΜΑΤΙΟΥ

Είναι αλήθεια πως τα χωριά μας όσο κι αν εγκαταλείφθηκαν, τους καλοκαιρινούς μήνες, γεμίζουν από κόσμο. Την εποχή αυτή παρατηρείται μια πιο έντονη ζωή, γιατί οι ταξιδεμένοι μας, τόσο από το Εσωτερικό όσο και από το Εξωτερικό, ικανοποιούν την επιθυμία τους να ζήσουν, έστω και για λίγες μέρες, στα ερημωμένα χωριά τους, που με βαρεία την καρδιά τους εγκατέλειψαν και που σ' αυτά είδαν το πρώτο φως της ζωής τους. Δίνουν με την παρουσία τους ένα ξεχωριστό στο μοτίβο σε όλους τους τομείς.

Εκτός του ότι χαίρονται, τις ομορφιές του τόπου που γεννήθηκαν και μεγάλωσαν, την λιγότερη απαιτητική ζωή του χωριού, το καθαρό αέρα που τόσο τους λείπει στις πόλεις, αλλά και να χαρούν ιδιαίτερα τα τοπικά πανηγύρια που που τόσο νοσταλγούν.

Εδώ θα αναφερθώ, με λίγα λόγια, στο φετινό πανηγύρι της Παναγίας στις 8 του Σεπτεμβρίου στους Μηλιωτάδες Δεματίου στο οποίο παραυρέθηκα και το οποίο φέτος σημείωσε εξαιρετική επιτυχία και ικανοποίησε όλους μας, ντόπιους και ταξιδεμένους.

Η επιτυχία του οφείλεται στον σωστό προγραμματισμό από την Εκκλησιαστική Επιτροπή, τον Τοπικό Εκπολιτιστικό Σύλλογο και τις τοπικές Αρχές.

Στον κατάλληλα διαμορφωμένο χώρο της Εκκλησίας και κάτω από την σκιά των δέντρων, στα τοποθετημένα σε μόνιμη βάση από την Εκκλησιαστική Επιτροπή σιδηρένια τραπέζια, ντόπιοι και ξένοι από τα γύρω χωριά που κάθε χρόνο τιμούν τη μνήμη της Παναγίας και ανάμεσά τους και οι ταξιδεμένοι συγχωριανοί μας, με την αγάπη και την αγνότητα ζωγραφισμένη στα πρόσωπά τους, έδω-

σαν μια ξεχωριστή ομορφιά.

Φέτος ο Εκπολιτιστικός Σύλλογος Μηλιωτάδων, έπειτα από κοινή συμφωνία, με την Εκκλησιαστική Επιτροπή, τις τοπικές Αρχές και τους καταστημάτωνάρχες, ανέλαβε την ευθύνη της οργάνωσης του πανηγυριού για ολόκληρη τη μέρα, στο χώρο της Εκκλησίας και με το πρόχειρο στημένο «μαγαζί» του εξυπηρέτησε κατά τον καλύτερο τρόπο τους πανηγυριστές σε ποτά και φαγώσιμα.

Θα μου επιτραπεί να εκφράσω τα θερμά μου συγχαρητήρια σε όλους τους διοργανωτές του πανηγυριού, γιατί μας θύμισε, έστω και για λίγο, τους ακατάλυτους δεσμούς του «τώρα» με του «χτες».

Θύμισε, ιδιαίτερα σε μας τους γεροντότερους, τις μακρινές, τις απλές και αληθινές εποχές. Όλοι αδελφωμένοι και αγαπημένοι, κάτω από τις σκιές των δέντρων, με φαγοπότι γλεντοκόπησαν μέχρι τις βραδυνές ώρες. Όλοι μας πήραμε μια γεύση και ιδιαίτερα οι ταξιδεμένοι μας που θα τις μεταφέρουν στους άλλους που δεν μπόρεσαν να παραυρεθούν.

Τέτοιες εκδηλώσεις πρέπει να διοργανώνονται και να προγραμματίζονται, γιατί πολλά από τα έθιμά μας, σήμερα, παραμερίστηκαν και τροποποιήθηκαν από τα ψευδώνυμα εκπολιτιστικά ρεύματα, από τον καταλυτή μηχανικό πολιτισμό, που δυστυχώς έφτασε και στο τελευταίο χωριαδάκι της πατρίδας μας.

Έτσι πέρασε μια μέρα που μας άφησε τόσες ωραίες αναμνήσεις για όλο το χρόνο ώσπου να έρθει η άλλη χρονιά να χαρούμε πάλι όλοι μαζί και ως τότε εύχομαι υγεία και χαρά σε όλους.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΧΡ. ΜΑΝΘΟΣ

Συνταξ)χος δάσκαλος

ΙΔΡΥΕΤΑΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΣΥΝΙΔΙΟΚΤΗΤΩΝ ΔΑΣΟΥΣ “ΚΑΠΕΛΑ,,

Την Κυριακή 24 Σεπτεμβρίου στους Μηλιωτάδες συγκεντρώθηκαν οι συνιδιοκτήτες του δάσους «Καπέλα» για να συζητήσουν θέματα που αφορούν το συνιδιοκτήτο δάσος. Την πρωτοβουλία για τη συγκέντρωση είχε ο Πρόεδρος της Κοινότητας Χρήστος Παπατόλης και παρευρέθηκαν οι περισσότεροι από τους συνιδιοκτήτες ή οι κληρονόμοι τους.

Βασικό θέμα συζήτησης ήταν η αναγκαιότητα ίδρυσης συνεταιρισμού συνιδιοκτησίας με σκοπό τη διοίκηση, τη φύλαξη και λήψη αποφάσεων σχετικά με το δάσος. Για την αναγνώριση του συνεταιρισμού από το Πρωτοδικείο εκλέχτηκε προσωρινό διοικητικό συμβούλιο αποτελούμενο από τα εξής πέντε μέλη: Δημήτριο Αν. Μπότσαρη, Κων)νο Ζιάβρα, Ευθύμιο Χρ. Μπαζαλέκο, Αναστάσιο Κ. Νικολό και Ευθύμιο Κ. Σιούλα.

Μετά την αναγνώριση του συνεταιρισμού θα γίνουν εκλογές για την ανάδειξη του πρώτου διοικητικού συμβουλίου και θα ληφθούν αποφάσεις, με τις οποίες θα καθορίζονται οι αρμοδιότητες του Δ.Σ.

Η ίδρυση του Συνεταιρισμού είναι μια σωστή επιλογή, αφού θα μπορούν οι συνιδιοκτήτες ή οι κληρονόμοι τους να αποφασίζουν οι ίδιοι για την τύχη του δάσους, το οποίο καλύπτει έκταση 2.948 στρέμμάτων και αγοράστηκε το 1952 με πολλές στερήσεις από τους χωριανούς για κοινή τους χρήση.

Ως τώρα όμως, για τα θέματα διαχείρισης της μεγάλης αυτής έκτασης δεν ήταν κανένας υπεύθυνος εκτός από μια άτυπη πενταμελή επιτροπή που ορίστηκε το 1985 από τους συνέταιρους, η οποία στην ουσία είχε περιορισμένες αρμοδιότητες.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΖΑΓΟΡΙΣΙΩΝ

Το Δ.Σ. του Πολιτιστικού Συνδέσμου Ζαγορίσιων σας γνωρίζει ότι:

1) Από 1.10.1989 θα αρχίσουν να διδάσκονται, στην αίθουσα του Συνδέσμου, παραδοσιακοί χοροί του Ζαγορίου και των άλλων περιοχών της Ηπείρου. Γίνονται δεκτά αγόρια και κορίτσια ηλικίας από 6 — 12 ετών, καθώς επίσης και αγόρια και κορίτσια ηλικίας 15 — 20 ετών που θα πλαισιώσουν το μεγάλο χορευτικό. Εγγραφές γίνονται κάθε Δευτέρα, Τετάρτη και Σάββατο από ώρα 7 — 9 μ.μ. στα γραφεία του Συνδέσμου.

2) Απεφασίσθη σε συνεργασία με Ζαγορίσιους ζωγράφους, η διενέργεια ενός διαγωνισμού ζωγραφικής για τους μαθητές όλων των τάξεων των Δημοτικών Σχολείων του Ζαγορίου,

καθώς και για τους Ζαγορίσιους μαθητές που κατοικούν στα Γιάννενα.

Το θέμα της ζωγραφικής είναι ελεύθερο, και θα γίνει σε κατάλληλο χαρτί και θα χρησιμοποιηθούν ξυλόμυλοι, νερόμυλοι, κηρομυλούς. Επάνω στις κόλλες, να γράφει το ονοματεπώνυμο, η τάξη και το ονοματεπώνυμο, η τάξη και το χωριό καταγωγής του μαθητή. Παράκληση οι ζωγραφίες πρέπει να παραδοθούν στα γραφεία του Συνδέσμου μέχρι 15.10.89. Η επιτροπή θα αξιολογήσει τα έργα και θα βραβεύσει τα τέσσερα πρώτα. Επίσης όλα τα έργα των μαθητών θα εκτεθούν σε μία έκθεση ζωγραφικής που θα γίνει το φθινόπωρο στην πόλη μας. Το Διοικητικό Συμβούλιο του Πολιτιστικού Συνδέσμου Ζαγορίσιων